

62564/4.6.2021

Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025

Αριθμ. 62564/04-06- 2021

(ΦΕΚ Β' 2442/07-06-2021)

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, (άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005, Α' 98), σε συνδυασμό με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση Οδηγίας 2011/85/ ΕΕ) δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143) και ιδίως τα άρθρα 23, 57, 78 και 79 και 80.
3. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
4. Τον ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167), ιδίως την παρ. Γ του άρθρου 129.
5. Το π.δ. 147/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης» (Α' 192).
6. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους. Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).
7. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).
8. Την υπ' αρ. 38/31.8.2020 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου της 31-8-2020 «Έγκριση και προσδιορισμός των πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την προγραμματική περίοδο 2021-2025» (Α' 174).

9. Την υπ' αρ. 51875/7.5.2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ιωάννη Τσακίρη» (Β' 1867).

10. Την υπ' αρ. 134453/23.12.2015 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της κοινής υπουργικής απόφασης 46274/26-09-2014 (ΦΕΚ 2573/τ.Β´)» (Β' 2857).

11. Την υπ' αρ. 95189/14-09-2020 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Κατάρτιση και Υποβολή Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΤΠΑ/ΠΠΑ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης προγραμματικής περιόδου 2021-2025» (Β' 3961).

12. Την υπ' αρ. 17642/10-02-2021 Εγκύκλιο οδηγιών για την έγκριση και χρηματοδότηση του ΠΔΕ 2021 και τον προγραμματισμό δαπανών ΠΔΕ 2022-2024.

13. Το γεγονός ότι με την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη στον κρατικό προϋπολογισμό,

αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΟΡΙΣΜΟΙ, ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Με την παρούσα απόφαση καθορίζεται το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2025, ήτοι το σύνολο των διαδικασιών που εφαρμόζουν οι διοικητικές αρχές διαχείρισης και ελέγχου του ΕΠΑ, με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή του ΕΠΑ και ειδικότερα των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ/ΠΠΑ) και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση εθνικών πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ).

2. Το ΣΔΕ είναι κοινό για όλα τα Προγράμματα Ανάπτυξης (ΠΑ) που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠΑ. Δύναται επίσης να χρησιμοποιηθεί για τα Ειδικά Προγράμματα, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση έγκρισής τους, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 130 του ν. 4635/2019.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 119 του ν. 4635/2019, καθώς και οι ακόλουθοι ορισμοί:¹

Αναπτυξιακός Στόχος ΕΠΑ: Προγραμματικός στόχος αναπτυξιακής πολιτικής που εξειδικεύεται σε Ειδικούς Στόχους και προτεραιότητες (Άξονας Προτεραιότητας). Ο αναπτυξιακός στόχος προσδιορίζει τους τομείς που θα ενεργοποιηθούν για να επιτευχθούν τα προγραμματισμένα αποτελέσματα. Οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ 2021-2025, οι Ειδικοί Στόχοι και οι προτεραιότητες εξειδικεύονται στην Πράξη 38 του Υπουργικού Συμβουλίου της 31ης Αυγούστου 2020, με τίτλο «Έγκριση και προσδιορισμός πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2025».²

Προγραμματική Περίοδος: Η Προγραμματική Περίοδος στην οποία δύναται να ενταχθεί προς χρηματοδότηση ένα έργο. Η Προγραμματική Περίοδος του ΕΠΑ είναι κατά κανόνα πενταετούς διάρκειας. Η πρώτη προγραμματική περίοδος του ΕΠΑ ξεκινάει την 1η Ιουλίου 2021 και λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2025. Το ΕΠΑ για την προγραμματική περίοδο 2021-2025 εγκρίθηκε με την Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 38 της 31ης-8-2020 (Α' 174).³

Έργο Μεγάλου Προϋπολογισμού: Έργο με προϋπολογισμό τουλάχιστον 20.000.000 ευρώ. Προϋπόθεση για την ένταξη στο ΕΠΑ έργων υποδομής προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 20.000.000 ευρώ, μη

¹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

²Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

³Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, αποτελεί η κατάρτιση μελέτης κόστους - οφέλους.⁴

Πληροφοριακό Σύστημα ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ): Το Πληροφοριακό Σύστημα, το οποίο χρησιμοποιείται για την ενεργοποίηση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις και τους ελέγχους του ΕΠΑ και των Προγραμμάτων του. Το ΠΣ ΕΠΑ αποτελεί τμήμα του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣ) του άρθρου 55 του ν. 4314/2014 (Α' 265).⁵

Συνολικό Κόστος Έργου: το άθροισμα α) της Συνολικής Δημόσιας Δαπάνης ΠΔΕ, β) της Ιδιωτικής Συμμετοχής και Δαπανών εκτός ΠΔΕ και γ) του μη ενισχυόμενου προϋπολογισμού.⁶

α) Συνολική Δημόσια Δαπάνη ΠΔΕ ή Προϋπολογισμός έργου στο ΠΔΕ: Ο συνολικός προϋπολογισμός των υπο-έργων του έργου που εγγράφεται στο ΠΔΕ και αφορά σε μία ή περισσότερες Συλλογικές Αποφάσεις.⁷

α1) Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη ΕΠΑ ή Προϋπολογισμός έργου που θα ενταχθεί στο ΕΠΑ: Ο συνολικός προϋπολογισμός των υποέργων του έργου με πηγή χρηματοδότησης το ΠΔΕ που θα βαρύνει το ΕΠΑ 2021-2025.⁸

α2) Μη Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη ΕΠΑ ή Δημόσια Δαπάνη εκτός ΕΠΑ: η διαφορά μεταξύ Συνολικής Δημόσιας Δαπάνης ΠΔΕ και Επιλέξιμης Δημόσιας Δαπάνης ΕΠΑ. Αφορά σε δημόσια δαπάνη ΠΔΕ που δεν είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση από το ΕΠΑ 2021-2025, κρίνεται όμως απαραίτητη για την υλοποίηση της πράξης και εγγράφεται στο ΠΔΕ. Ειδικότερα, ως Μη Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη δύναται να καταχωρούνται:⁹

1) Πληρωμές ΠΔΕ για τα υποέργα της Πράξης που έχουν υλοποιηθεί προ της 1/7/2021 από τις Συλλογικές Αποφάσεις ΣΑΕ/ΣΑΜ/ΣΑΕΠ/ΣΑΜΠ. Δεν περιλαμβάνονται στη Μη Επιλέξιμη Δαπάνη ΕΠΑ πληρωμές ΠΔΕ για τις οποίες

⁴Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁵Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁶Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁷Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁸Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

έγινε επιστροφή σε λογαριασμό ΠΔΕ ΑΔΙΑΘΕΤΑ ΥΠΟΛ. ΠΑΡΕΛΘ. ΟΙΚΟΝ. ΕΤΩΝ,¹⁰

2) προϋπολογισμός δαπανών μετά την 31/12/2025 για έργα ΣΔΙΤ του ν. 3389/2005, έργα παραχώρησης, έργα κρατικής αρωγής και λοιπά έργα με μακροχρόνια διάρκεια σύμβασης,¹¹

3) μέρος του προϋπολογισμού του έργου που χρηματοδοτείται με συνεισφορά πόρων τρίτων, και κατατίθεται, σύμφωνα με τις διαδικασίες του ΠΔΕ, σε λογαριασμό της Τράπεζας της Ελλάδος υπέρ του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων,¹²

4) ο προϋπολογισμός του έργου ωρίμανσης/προετοιμασίας για μεταφορά στο ΕΣΠΑ ή άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας, όπου στους όρους της οικείας Απόφασης Ένταξης στο ΕΠΑ προβλέπεται ότι δεν θα αναληφθούν νομικές δεσμεύσεις. Εφόσον προβλέπεται ανάληψη νομικών δεσμεύσεων έως ένα συγκεκριμένο ποσό (Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη ΕΠΑ), η διαφορά με τον προϋπολογισμό του έργου στο ΠΔΕ.¹³

Στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ προβλέπεται η διαδικασία υποβολής και έγκρισης αιτήματος καταχώρησης Μη επιλέξιμου προϋπολογισμού για τις περιπτώσεις 2) έως 4) ανωτέρω, καθώς και το απαιτούμενο υλικό τεκμηρίωσης.¹⁴

β) Ιδιωτική Συμμετοχή και Δαπάνες εκτός ΠΔΕ: περιλαμβάνει τον προϋπολογισμό της χρηματοδότησης των υποέργων του έργου από πηγές εκτός ΠΔΕ, όπως α) ιδιωτική συμμετοχή, στην περίπτωση έργων κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας ή έργων υποδομών με στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και β) λοιπές δαπάνες εκτός ΠΔΕ, όπως δαπάνες από τακτικό προϋπολογισμό, συμμετοχή φορέα από ίδιους πόρους, ΦΠΑ που καταβάλλεται από τον δικαιούχο κ.λπ.¹⁵

¹⁰Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

¹¹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

¹²Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

¹³Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

¹⁴Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

¹⁵Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

γ) Μη ενισχυόμενος προϋπολογισμός: για πράξεις κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας και πράξεις υποδομών με στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, τα ποσά που δεν περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό στον οποίο εφαρμόζεται το ποσοστό ενίσχυσης.¹⁶

Ημερομηνία έναρξης έργου: Η ημερομηνία έναρξης υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου, η οποία μπορεί να είναι προγενέστερη της ημερομηνίας έναρξης του ΕΠΑ. Σε περίπτωση έργων κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας η ημερομηνία έναρξης έργου αφορά την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών, όπως προβλέπεται στην Πρόσκληση ή/και αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης.¹⁷

Ημερομηνία λήξης έργου: Η προγραμματιζόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου όλων των υποέργων του έργου, η οποία μπορεί να είναι μεταγενέστερη της λήξης του ΕΠΑ. Ένα έργο θεωρείται ολοκληρωμένο, εφόσον έχει ολοκληρώσει το φυσικό και το αντίστοιχο οικονομικό αντικείμενο και του τελευταίου, από άποψη εξέλιξης, υποέργου του, οπότε όλα τα υποέργα έχουν ολοκληρωθεί και το έργο είναι πλέον λειτουργικό. Σε περίπτωση δράσεων κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας, η ημερομηνία λήξης έργου αφορά στην ημερομηνία λήξης της επιλεξιμότητας των δαπανών της δράσης, όπως προβλέπεται στην Πρόσκληση ή/και αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης.¹⁸

Νομική Δέσμευση (ΝοΔε): για τα υποέργα που υλοποιούνται αποκλειστικά μέσω της σύναψης δημόσιας σύμβασης, η δημόσια σύμβαση, για τα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα, η Απόφαση Υλοποίησης με Ίδια Μέσα (ΑΥΙΜ), για τις αρχαιολογικές έρευνες/εργασίες, η οικεία Απόφαση Αυτεπιστασίας Αρχαιολογίας, για τα έργα κρατικής αρωγής η υπουργική απόφαση καθορισμού της διαδικασίας χρηματοδότησης των ωφελούμενων. Ειδικότερες περιπτώσεις υποέργων δύναται να εξειδικεύονται με οδηγίες της Δι.Δι.Ε.Π.¹⁹

¹⁶Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

¹⁷Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

¹⁸Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

¹⁹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

Προθεσμία Ανάληψης νομικών δεσμεύσεων: η προθεσμία που ορίζεται στην Απόφαση Ένταξης για την ανάληψη νομικών δεσμεύσεων (ΝοΔε) για όλα τα υποέργα.²⁰

Τεχνικό Δελτίο Έργου/Πράξης (ΤΔΠ): τυποποιημένο έγγραφο που συμπληρώνεται από τον Δικαιούχο και υποβάλλεται στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΠΣ ΕΠΑ. Η υποβολή του ΤΔΠ συνιστά και αίτηση ένταξης της έργου στο ΕΠΑ. Αποτυπώνει το σύνολο των στοιχείων και χαρακτηριστικών του έργου, βάσει των οποίων διενεργείται η αξιολόγηση αυτού κατά την ένταξή του, καθώς και η παρακολούθηση της υλοποίησής του, τόσο ως προς το φυσικό όσο και ως προς το οικονομικό αντικείμενο και την επίτευξη των δεικτών εκροής.²¹

Τεχνικό Δελτίο Υποέργου (ΤΔΥ): τυποποιημένο έγγραφο που συμπληρώνεται από τον Φορέα Υλοποίησης και υποβάλλεται στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΠΣ ΕΠΑ. Με το ΤΔΥ δηλώνονται τα στοιχεία της αναληφθείσας ΝοΔε για κάθε υποέργο.²²

Δελτίο Προόδου Ενεργειών Ωρίμανσης Πράξης (ΔΩΠ): τυποποιημένο έγγραφο στο οποίο ο Δικαιούχος συμπληρώνει τις ενέργειες ωρίμανσης που δεν έχουν υλοποιηθεί ή ολοκληρωθεί κατά την υποβολή του ΤΔΠ καθώς και τον προγραμματισμό των ενεργειών μέχρι και την ανάληψη των ΝοΔε. Επίσης, αποτελεί ενημέρωση για την εξέλιξη των ενεργειών ωρίμανσης και περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στα προβλήματα και στις εμπλοκές που δύνανται να παρουσιαστούν κατά την εκτέλεση των ενεργειών ωρίμανσης, καθώς και τα αποτελέσματα των ενεργειών για την απόκτηση γης/απαλλοτρίωση.²³

Κύριος έργο: ο φορέας ο οποίος έχει την αρμοδιότητα εκτέλεσης του έργου και για λογαριασμό του οποίου καταρτίζεται η σύμβαση ή κατασκευάζεται το έργο και ο οποίος έχει και την κυριότητα αυτού.²⁴

²⁰Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

²¹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

²²Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

²³Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

²⁴Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

Δικαιούχος (φορέας υλοποίησης): Ο φορέας ο οποίος είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση του έργου, ήτοι ο Κύριος Έργου. Ο Δικαιούχος, δύναται να είναι διαφορετικός από τον κύριο του έργου, βάσει σχετικού εγγράφου, όπως ενδεικτικά προγραμματική σύμβαση, έγγραφο αρμοδίου οργάνου του Κυρίου του έργου για υλοποίηση έργου από άλλο φορέα, όπου προκύπτει σαφής διαχωρισμός των ρόλων. Ο Δικαιούχος είναι υπεύθυνος για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος του ΕΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιεί και την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει. Ο Δικαιούχος μεριμνά για την ορθή αποτύπωση στο ΠΣ ΕΠΑ των στοιχείων επικοινωνίας του (ηλεκτρονικών διευθύνσεων), όπου και αποστέλλονται τυχόν αυτόματες ειδοποιήσεις (alerts) μέσω του ΠΣ ΕΠΑ.²⁵

Εφόσον το έργο υποδιαιρείται σε υποέργα, μπορεί να προβλέπονται περισσότεροι από ένα φορείς υλοποίησης για καθένα από τα υποέργα του έργου. Στις περιπτώσεις έργων με πολλούς φορείς υλοποίησης (εταίρους), ορίζεται ο φορέας που είναι αρμόδιος για την υποβολή πρότασης χρηματοδότησης (ΤΔΠ) και έχει το συντονισμό και τη γενική ευθύνη για το σύνολο του έργου (Δικαιούχος, συντονιστής εταίρος).²⁶

Φορέας λειτουργίας (και συντήρησης): Ο φορέας που είναι υπεύθυνος να λειτουργήσει και να συντηρήσει (εφ' όσον απαιτείται από τη φύση του έργου) το ολοκληρωμένο έργο που θα υλοποιήσει ο δικαιούχος. Ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης μπορεί να διαφέρει από το δικαιούχο, καθώς και να είναι άλλος για καθένα από τα υποέργα ενός έργου.²⁷

Φορέας χρηματοδότησης: Ο φορέας που έχει την αρμοδιότητα της χρηματοδότησης ενός έργου από πόρους του ΠΔΕ.²⁸

Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ: Το σύνολο των διαδικασιών, τυποποιημένων εντύπων και οδηγιών για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ΣΔΕ.²⁹

²⁵Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

²⁶Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

²⁷Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

²⁸Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

²⁹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

Οι λέξεις «έργο» και «πράξη» έχουν την ίδια έννοια σε όσες περιπτώσεις γίνεται σχετική αναφορά στο Εγχειρίδιο ΣΔΕ.³⁰

Άρθρο 3

Εμπλεκόμενοι φορείς και αρμοδιότητες

Οι υπηρεσίες/φορείς/όργανα που αναλαμβάνουν τις αρμοδιότητες διαχείρισης και ελέγχου του ΕΠΑ, είναι οι εξής:

- α) Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ (ΥΣ ΕΠΑ): Η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, η οποία υποστηρίζεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.), αποτελεί την κεντρική Υπηρεσία Συντονισμού του ΕΠΑ. Η ΥΣ ΕΠΑ συντονίζει τη διαδικασία κατάρτισης του ΕΠΑ και των Προγραμμάτων του, παρακολουθεί την υλοποίηση των Προγραμμάτων, ιδίως ως προς την επίτευξη των στόχων και εισηγείται στον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων το ΣΔΕ και την κατανομή των προβλεπόμενων αποθεματικών.
- β) Οι Υπηρεσίες Διαχείρισης (ΥΔ) Προγραμμάτων και Αποθεματικών, οι οποίες ορίζονται για κάθε Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Τομεακό ή Περιφερειακό), και οι οποίες αναλαμβάνουν τη διαχείριση του συνόλου ή μέρους προγράμματος του ΕΠΑ (υποπρόγραμμα) και των σχετικών πόρων. Οι ΥΔ υποδεικνύονται ειδικά για τον σκοπό αυτόν από το αρμόδιο Υπουργείο ή Περιφέρεια κατά την υποβολή του οικείου Προγράμματος.

Οι αρμοδιότητες των ΥΔ καθορίζονται στο άρθρο 132 του ν. 4635/2019, ενώ στο ΣΔΕ καταγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες εφαρμογής αυτών.

Στις ΥΔ τηρούνται οι αρχές της χρηστής διαχείρισης και διάκρισης των αρμοδιοτήτων. Στην περίπτωση όπου οι ίδιες Αρχές ασκούν και καθήκοντα Δικαιούχου, πρέπει να διασφαλίζεται επαρκής διάκριση αρμοδιοτήτων.³¹

- γ) Ο Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ), στον οποίο μπορούν να ανατίθενται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή

³⁰Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

³¹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

Περιφερειάρχη καθήκοντα διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας.

Στην περίπτωση ανάθεσης αρμοδιοτήτων διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων στον ΕΦΕΠΑΕ, η ΥΔ διατηρεί την ευθύνη της διαχείρισης για το σύνολο του ΠΑ, ενώ εποπτεύει και παρακολουθεί συστηματικά τον φορέα και, εφόσον απαιτείται, λαμβάνει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα. Η ΥΔ κοινοποιεί στην ΥΣ ΕΠΑ την απόφαση ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον ΕΦΕΠΑΕ. Εφεξής, όπου γίνεται αναφορά σε Υπηρεσία Διαχείρισης νοείται, όπου χρειάζεται, και ο ΕΦΕΠΑΕ.

δ) Άλλοι φορείς, στους οποίους μπορούν να ανατίθενται, με την εκχώρηση των αντίστοιχων πόρων, η διαχείριση προγραμμάτων ή αποθεματικών του ΕΠΑ, ή συγκεκριμένες αρμοδιότητες διαχείρισης, υπό την εποπτεία της οικείας ΥΔ.

Στην περίπτωση ορισμού φορέα σύμφωνα με το ανωτέρω εδάφιο, η ΥΔ διατηρεί την ευθύνη της διαχείρισης για το σύνολο του ΠΑ, ενώ εποπτεύει και παρακολουθεί συστηματικά τον φορέα και, εφόσον απαιτείται, λαμβάνει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα. Η ΥΔ κοινοποιεί στην ΥΣ ΕΠΑ την απόφαση ορισμού του φορέα. Εφεξής, όπου γίνεται αναφορά σε Υπηρεσία Διαχείρισης νοείται, αν υπάρχει, και φορέας στον οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες διαχείρισης.

ε) Οι ad hoc ομάδες ελέγχου, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με σκοπό τη διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων και μπορεί να συνεπικουρούνται στο έργο τους από εμπειρογνώμονες εγγεγραμμένους στο «Μητρώο Εμπειρογνομόνων σε Δημοσιονομικούς Ελέγχους και Ελέγχους» της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ). Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η διενέργεια των ελέγχων μπορεί να ανατίθεται σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες του ν. 4449/2017 (Α' 7).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΓΩΝ

Άρθρο 4

Έκδοση Πρόσκλησης/Ανακοίνωσης πρόθεσης χρηματοδότησης

- 1.** Μετά την έγκριση ή τροποποίηση του ΤΠΑ/ΠΠΑ, η ΥΔ, εφόσον απαιτείται, εξειδικεύει το Πρόγραμμά της και προγραμματίζει τις Προσκλήσεις/Ανακοινώσεις πρόθεσης χρηματοδότησης (εφεξής Πρόσκληση).
- 2.** Η ΥΔ εκδίδει Προσκλήσεις μέσω του ΠΣ ΕΠΑ, τις αναρτά στη Διαύγεια και μεριμνά για ευρεία δημοσιότητα και διαφάνεια. Οι Προσκλήσεις περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης των δικαιούχων που έχουν την αρμοδιότητα υλοποίησης των έργων προς χρηματοδότηση σχετικά με τους όρους χρηματοδότησής τους από το ΤΠΑ/ΠΠΑ, τα κριτήρια αξιολόγησης και τυχόν επιπλέον πληροφορίες.
- 3.** Η Πρόσκληση μπορεί να τροποποιηθεί πριν από την ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων, στην περίπτωση που τροποποιούνται στοιχεία, όπως η διαθέσιμη δημόσια δαπάνη και η προθεσμία υποβολής πρότασης. Η ΥΔ ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους υποχρεωτικά με μέσο αντίστοιχο με αυτό της αρχικής δημοσίευσης. Σε περίπτωση διοικητικών, ορθογραφικών ή/και συντακτικών λαθών εκδίδεται ορθή επανάληψή της.³²
- 4.** Για την ένταξη συγκεκριμένων έργων ή έργων στρατηγικής σημασίας, δεν απαιτείται η έκδοση Πρόσκλησης και αρκεί η Ανακοίνωση της πρόθεσης χρηματοδότησης προς τον φορέα υλοποίησης του έργου. Η Ανακοίνωση πρόθεσης χρηματοδότησης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης, σχετικά με τους όρους χρηματοδότησης από το ΤΠΑ/ΠΠΑ, τα κριτήρια αξιολόγησης και τυχόν επιπλέον πληροφορίες.³³
- 5.** Έργα ωρίμανσης/προετοιμασίας για μεταφορά στο ΕΣΠΑ ή άλλα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ή έργα με συνέργεια/συμπληρωματικότητα με έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, εντάσσονται στο ΕΠΑ με τη

³²Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

³³Τροποποίηση Α. 55415/2022 02.06.2022

διαδικασία της ανακοίνωσης της πρόθεσης χρηματοδότησης προς τον φορέα υλοποίησης του έργου, η οποία περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον όλα τα απαραίτητα στοιχεία ενημέρωσης, σχετικά με τους όρους χρηματοδότησης από το ΤΠΑ/ ΠΠΑ και τυχόν επιπλέον πληροφορίες.³⁴

6. Η Πρόσκληση ανακαλείται αιτιολογημένα οποτεδήποτε μέχρι την ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων, ανεξάρτητα από το εάν υποβλήθηκαν προτάσεις από τους δυνητικούς δικαιούχους. Η Πρόσκληση δεν ανακαλείται εάν έχει εκδοθεί Απόφαση Ένταξης πράξης.³⁵

7. Ειδικά στην περίπτωση της Ανακοίνωσης Πρόθεσης Χρηματοδότησης, επιτρέπεται η αιτιολογημένη τροποποίησή της και αφού έχει παρέλθει η ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων. Η τροποποίηση αναρτάται στη Διαύγεια.³⁶

8. Η πρόσκληση/Ανακοίνωση Πρόθεσης Χρηματοδότησης δύναται να τροποποιείται, αφού έχει παρέλθει η ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων, για διαχειριστικούς λόγους (ενδεικτικά ως προς το ύψος του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων ή την προσθήκη καταλληλότερων δεικτών εκροής) κατόπιν οδηγιών της Δι.Δι.Ε.Π. Στην περίπτωση αυτή, δεν απαιτείται η ανάρτηση στη Διαύγεια.³⁷

Άρθρο 5

Αξιολόγηση προτάσεων και επιλογή έργων

1. Οι δυνητικοί δικαιούχοι υποβάλλουν αποκλειστικά ηλεκτρονικά τα Τεχνικά Δελτία Πράξης (ΤΔΠ), με συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα, όπως αυτά έχουν προσδιοριστεί στην Πρόσκληση, εντός της προθεσμίας που προσδιορίζεται από την ΥΔ στην Πρόσκληση. Με την υποβολή του ΤΔΠ ο Νόμιμος Εκπρόσωπος του Δικαιούχου δηλώνει υπεύθυνα για την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλονται στο Πληροφοριακό Σύστημα ΕΠΑ, είτε υποβάλλονται μέσω του ατομικού λογαριασμού χρήστη

³⁴Τροποποίηση Α. 55415/2022 02.06.2022

³⁵Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

³⁶Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

³⁷Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

του Νομίμου Εκπροσώπου, είτε μέσω των εξουσιοδοτημένων για το σκοπό αυτό χρηστών.³⁸

2. Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται από την ΥΔ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. Α του άρθρου 129 του ν. 4635/2019, και με βάση τη μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στην Πρόσκληση. Τα κριτήρια κατηγοριοποιούνται κατ'ελάχιστον στις ακόλουθες ομάδες α) πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης και τήρηση του θεσμικού πλαισίου, β) σκοπιμότητα του έργου, γ) ωριμότητα του έργου και δ) επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου. Τα κριτήρια αυτά δύνανται να εξειδικεύονται κατά περίπτωση από τις ΥΔ οι οποίες μπορούν να προσθέσουν και άλλα.

3. Η αξιολόγηση μπορεί να είναι άμεση ή συγκριτική.

4. Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης, η ΥΔ δύναται να ζητήσει την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων ή/και διευκρινίσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πρόσκληση.

5. Στο πλαίσιο της ορθής διαχείρισης η ΥΔ, εκτιμώντας κατά περίπτωση τα δεδομένα υλοποίησης του ΠΑ, καθώς και τη φύση του έργου, δύναται να υπερβεί το ύψος της δημόσιας δαπάνης που τίθεται στην Πρόσκληση έως προκαθορισμένου ποσοστού, το οποίο επίσης έχει προσδιοριστεί στην Πρόσκληση. Σε καμία περίπτωση, πάντως, το σύνολο των εντάξεων που αφορούν στο ΠΑ δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 130% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του εν λόγω ΠΑ ή άλλο ποσοστό που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 123 του ν. 4635/2019.

6. Οι εξωτερικοί αξιολογητές καθώς και το προσωπικό που υπηρετεί σε ΥΔ ή σε φορέα στον οποίο έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες διαχείρισης και απασχολείται σε δραστηριότητες που αφορούν στην αξιολόγηση έργων, υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται άπαξ (ανά Πρόσκληση ή ΠΑ) στην ΥΔ, όπου και τηρείται σχετικό μητρώο.

7. Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν να υποβάλλουν ένσταση κατά την διάρκεια της αξιολόγησης και επί των αποτελεσμάτων της.

³⁸Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

Άρθρο 6

Ένταξη έργων

1. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και η σχετική τεκμηρίωση καταχωρίζονται ηλεκτρονικά, με ευθύνη της ΥΔ στο ΠΣ ΕΠΑ. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, εκδίδεται απόφαση ένταξης ή απόφαση απόρριψης της Πρότασης, οπότε και ενημερώνονται οι δικαιούχοι.

2. Οι προτάσεις που είτε δεν αξιολογήθηκαν από την ΥΔ λόγω εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης (περίπτωση άμεσης αξιολόγησης), είτε παρόλο που αξιολογήθηκαν θετικά (περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης), δεν προτάθηκαν τελικά προς ένταξη στο ΠΑ, επίσης λόγω εξαντλήσεως της συνολικής προς διάθεση δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης, δεν απορρίπτονται και δεν εκδίδεται σχετική απόφαση Απόρριψης Πρότασης, αλλά ενημερώνεται ο δικαιούχος. Οι εν λόγω προτάσεις δύνανται να χρηματοδοτηθούν από το ΤΠΑ/ΠΠΑ, σε περιπτώσεις μη ένταξης κάποιων εκ των αξιολογημένων προτάσεων που είχαν επιλεγεί αρχικά προς χρηματοδότηση, ή σε περιπτώσεις μελλοντικής διαθεσιμότητας προϋπολογισμού της Πρόσκλησης από την ΥΔ.

3. Η απόφαση ένταξης αποτελεί αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον κωδικό του έργου (MIS), τον/τους Δικαιούχο/ους, τον τίτλο του έργου, συνοπτική περιγραφή του αντικειμένου του έργου και των παραδοτέων, τον δείκτη εκροών και την τιμή στόχο, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και την Προθεσμία Ανάληψης Νομικών Δεσμεύσεων, την Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη ΕΠΑ, τα στοιχεία εγγραφής των έργων στο ΠΔΕ, τις υποχρεώσεις ³⁹του δικαιούχου και άλλους ειδικούς όρους, όταν απαιτείται.

³⁹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ-ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 7

Γενικές αρχές επιλεξιμότητας

1. Ο δαπάνες προς χρηματοδότηση μέσω του ΕΠΑ και των Προγραμμάτων του, πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:
 - α) Κατά την πραγματοποίησή τους να τηρούνται οι αρχές και οι κανόνες της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, καθώς και των διεθνών συμφωνιών τις οποίες έχει κυρώσει η Ελλάδα, ιδίως, όσον αφορά στο περιβάλλον, τον χωροταξικό σχεδιασμό, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την προσβασιμότητα χωρίς διακρίσεις ιδίως κατά των ευπαθών ομάδων, όπως τα άτομα με αναπηρία, την άρση και αποτροπή ανισοτήτων, τον ανταγωνισμό, καθώς οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων.
 - β) Να εμπίπτουν στους Αναπτυξιακούς Στόχους που προβλέπονται και εξειδικεύονται στην Πράξη 38 του Υπουργικού Συμβουλίου της 31ης Αυγούστου 2020, με τίτλο «Έγκριση και προσδιορισμός πόρων υλοποίησης του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2025» και εξυπηρετούν τα αντίστοιχα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.
 - γ) Να έχουν πραγματοποιηθεί από τον Φορέα Υλοποίησης ή τους εταίρους, στο πλαίσιο υλοποίησης του ενταγμένου έργου και να πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:
 - αα) πραγματοποιούνται μεταξύ της πρώτης και της τελευταίας ημερομηνίας επιλεξιμότητας, όπως ορίζεται στην απόφαση ένταξης,
 - ββ) συνδέονται με το αντικείμενο της απόφασης ένταξης και περιλαμβάνονται στον συνολικό προϋπολογισμό του έργου,
 - γγ) χρησιμοποιούνται με αποκλειστικό σκοπό την επίτευξη των στόχων του έργου και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων του, κατά τρόπο σύμφωνο με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας,
 - δδ) είναι αναγνωρίσιμες και επαληθεύσιμες, ιδίως με την καταχώρισή τους στις λογιστικές εγγραφές του Φορέα Υλοποίησης, ή ισοδύναμες

εγγραφές οικονομικής παρακολούθησης (πχ e-ΠΔΕ), όταν ο φορέας υλοποίησης είναι δημόσια υπηρεσία, όπου αυτό είναι απαραίτητο, και
εε) συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ισχύουσας φορολογικής, εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.

2. Το ΕΠΑ δύναται να χρηματοδοτήσει και δαπάνες που μπορεί να πραγματοποιήθηκαν για την υλοποίηση φυσικού αντικείμενου σε ημερομηνία προγενέστερη της έναρξής του.⁴⁰

3. Το ΕΠΑ μπορεί να χρηματοδοτεί Ειδικά Προγράμματα, σύμφωνα με το άρθρο 130 του ν. 4635/2019, υπό την προϋπόθεση ότι τα έργα των Ειδικών Προγραμμάτων εμπίπτουν εντός των κατηγοριών επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα.

Άρθρο 8

Κατηγορίες Επιλέξιμων Δαπανών για την υλοποίηση έργων

1. Ως επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών για την υλοποίηση έργων που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑ, είναι οι αναφερόμενες στην παρ. 3 του άρθρου 122 του ν. 4635/2019, ήτοι:

- α) Εκείνες που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΠΔΕ, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
- β) Οι δράσεις ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και των ελεύθερων επαγγελματιών και επιστημόνων, οι δράσεις μεταρρύθμισης του δημόσιου τομέα και της εκπαίδευσης του προσωπικού του, οι δράσεις ενίσχυσης της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα, οι επιχορηγήσεις ιδιωτικών και δημόσιων φορέων για την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), οι κάθε είδους πρόδρομες ενέργειες που απαιτούνται για την ωρίμανση και κατασκευή ή υλοποίηση έργων και δράσεων, συμπεριλαμβανομένων των μελετών, απαλλοτριώσεων και αρχαιολογικών εργασιών, τα έργα Τεχνικής Βοήθειας, οι δράσεις για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, καθώς και οι δράσεις για την ενίσχυση της απασχόλησης και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, όπως η κατάρτιση και η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ανέργους και εργαζομένους και οι δράσεις εναρμόνισης της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.

⁴⁰Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

- γ) Οι δράσεις χρηματοδότησης πράξεων που υλοποιούνται με την αξιοποίηση χρηματοδοτικών μέσων με τη συμμετοχή του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, όπως η χρηματοδοτική μίσθωση, η συμμετοχή του Δημοσίου σε επενδυτικά ταμεία ή άλλα μέσα επιμερισμού κινδύνου, καθεστώς χορήγησης επιδοτήσεων, δανείων και εγγυήσεων, καθώς και προγράμματα επενδυτικών δανείων που αποπληρώνονται από το ΠΔΕ.
- δ) Οι δράσεις και τα έργα που εντάσσονται σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της τρέχουσας, των προηγούμενων ή και των επόμενων προγραμματικών περιόδων των Επενδυτικών και Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Η επιλεξιμότητα ισχύει είτε για την έναρξη και την υλοποίηση του συγχρηματοδοτούμενου έργου είτε, συνεχίζοντας τη χρηματοδότηση, μετά από την απένταξή του εν όλω ή εν μέρει, ή μετά τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας που προβλέπεται για τη συγχρηματοδότηση.

- ε) Τα ποσά που είναι καταβλητέα δυνάμει εκτελεστών δικαστικών ή διαιτητικών αποφάσεων ή λόγω συμβατικών αποζημιώσεων και αφορούν έργα που χρηματοδοτούνται ή χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΠΑ, καθώς και από άλλα εθνικά ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα.
- στ) Οι δαπάνες αποζημίωσης αξιολογητών των υποβαλλομένων προτάσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. 1 της παρ. Α του άρθρου 129 του ν. 4635/2019.
- ζ) Οι δαπάνες υπερωριακής απασχόλησης της Υπηρεσίας Συντονισμού και των Υπηρεσιών Διαχείρισης του ΕΠΑ, σύμφωνα με τη παρ. 2 του άρθρου 136 του ν. 4635/2019.
- η) Δαπάνες ταξιδιών και μετακινήσεων των στελεχών ΥΔ, και της Υπηρεσίας Συντονισμού ΕΠΑ και άλλων στελεχών των εμπλεκόμενων φορέων, για λόγους που αφορούν τη διαχείριση του ΕΠΑ.
- θ) Οι δαπάνες λειτουργίας ΥΔ (προμήθειες διαφόρων υλικών και υπηρεσιών).
- ι) Οι δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης των φορέων της περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 122 του ν. 4635/2019 (Α' 167) για την υλοποίηση έργων, σύμφωνα με το άρθρο 9 της παρούσας απόφασης.⁴¹

⁴¹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

2. Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων της παρ. 4 του άρθρου 122 του ν. 4635/2019 (Α' 167), το ΕΠΑ δεν χρηματοδοτεί πάγιες λειτουργικές ανάγκες του Δημοσίου τομέα κατά την έννοια του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143).⁴²

3. Το ΕΠΑ δεν χρηματοδοτεί δαπάνες που χρηματοδοτούνται από άλλες πηγές.

Άρθρο 9

Δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης των ανωνύμων εταιρειών του Δημοσίου

1. Ως δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης των φορέων της περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 122 του ν. 4635/2019 (Α' 167) νοούνται το σύνολο των πραγματικών δαπανών, οι οποίες αφορούν αποκλειστικά και μόνο την υλοποίηση συγκεκριμένων έργων.⁴³

2. Οι δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑ, εφόσον είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των συγκεκριμένων έργων και δεν χρηματοδοτούνται από άλλη πηγή, συμπεριλαμβανομένου του τακτικού προϋπολογισμού ή ιδίους πόρους. Ορίζονται οι εξής:

- α) Αμοιβές προσωπικού, οι οποίες σχετίζονται άμεσα και αποκλειστικά με την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου. Οι εν λόγω αμοιβές οφείλουν να είναι ανάλογες της προϋπηρεσίας και των προσόντων των απασχολούμενων, ώστε το κόστος να παραμένει συγκρίσιμο και εύλογο. Συμπεριλαμβάνονται οι αποζημιώσεις απόλυσης και οι αμοιβές συμβάσεων δανεισμού προσωπικού, εφόσον η ανώνυμη εταιρεία ορίζεται ως υπόχρεος καταβολής του μισθού.
- β) Δαπάνες ταξιδιών και μετακινήσεων, υπό τον όρο ότι η μετακίνηση γίνεται τεκμηριωμένα για λόγους που αφορούν αποκλειστικά την διαχείριση του εγκεκριμένου έργου.
- γ) Δαπάνες δημοσιότητας του έργου, όπως ενδεικτικά: διοργάνωση ημερίδων, ενημερωτικές εκδηλώσεις, παραγωγή ενημερωτικού υλικού κ.λπ.

⁴²Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁴³Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

- δ) Αμοιβές και έξοδα τρίτων, νομικών ή φυσικών προσώπων, οι οποίες σχετίζονται άμεσα και αποκλειστικά με το αντικείμενο του έργου, υπό την προϋπόθεση ότι η συγκεκριμένη εργασία δεν μπορεί να παρασχεθεί από την ίδια την εταιρεία.
- ε) Προμήθειες διαφόρων υλικών και υπηρεσιών, άμεσα σχετιζόμενων με το έργο.

3. Οι επιλέξιμες προς πληρωμή δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης δεν δύναται, για τη συνολική διάρκεια της εκτέλεσης του έργου, να υπερβαίνουν το 4% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του έργου στο οποίο αντιστοιχούν. Υπολογίζονται ως εξής:

- α) Βάσει πραγματικού κόστους, τμηματικά ανάλογα με την πορεία εξέλιξης του έργου, και απολογιστικά. Σε αυτή την κατηγορία εμπίπτουν υποχρεωτικά οι αμοιβές προσωπικού.
- β) Βάσει απλοποιημένου κόστους κατ' αποκοπήν, εξαιρουμένων των δαπανών προσωπικού, ως σταθερό ποσοστό ύψους έως 40% επί των δαπανών του προσωπικού, που τεκμηριωμένα απασχολείται στο συγκεκριμένο έργο. Σε αυτή την περίπτωση δεν απαιτείται επαλήθευση της πραγματοποίησής τους με βάση λογιστικά ή άλλα υποστηρικτικά έγγραφα.

4. Οι φορείς υποχρεούνται να επιμερίζουν τις δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης ανά έργο.⁴⁴

5. Οι φορείς οφείλουν να καταχωρίζουν σε ξεχωριστό υπόεργο την κάλυψη των δαπανών διαχείρισης και διοίκησης κάθε συγκεκριμένου έργου. Η έγκριση, η παρακολούθηση ή ο απολογισμός των δαπανών διαχείρισης και διοίκησης πραγματοποιείται μέσω της Απόφασης Υλοποίησης με ίδια μέσα και των προβλεπόμενων στο Εγχειρίδιο ΣΔΕ. Στην περίπτωση των ήδη ενταγμένων έργων, η παρούσα εφαρμόζεται για την παρακολούθηση και για τον απολογισμό.⁴⁵

6. Με την ολοκλήρωση του έργου, οι δαπάνες διαχείρισης και διοίκησης επανυπολογίζονται στην βάση των πραγματικών δαπανών.

⁴⁴Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁴⁵Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

Άρθρο 10

Τεχνική Βοήθεια

1. Ως επιλέξιμες δαπάνες τεχνικής βοήθειας (τεχνικής υποστήριξης) νοούνται δαπάνες που αφορούν στον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο των Προγραμμάτων του ΕΠΑ, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας της Υπηρεσίας Συντονισμού του ΕΠΑ, των Υπηρεσιών Διαχείρισης, και των δικαιούχων για την υλοποίηση των Προγραμμάτων. Συνίστανται ιδίως στην προμήθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, στην κάλυψη δαπανών, καθώς και σε κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη που αποσκοπεί στην ενίσχυση της υλοποίησης των στόχων και των Προγραμμάτων του ΕΠΑ. Για τις ανωτέρω δαπάνες εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 134 του ν. 4635/2019.

2. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για ενέργειες επίβλεψης έργων του ΕΠΑ μέσα από τις διαδικασίες της παρ. 5 του άρθρου 137 του ν. 4635/2019.

Άρθρο 11

Κρατικές Ενισχύσεις

1. Επιπλέον των επιλέξιμων κατηγοριών δαπανών για την υλοποίηση έργων προς χρηματοδότηση από το ΕΠΑ, που αναφέρονται άρθρο 8 της παρούσας απόφασης, επιλέξιμες είναι και οι δαπάνες διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 138 του ν. 4635/2019, και συγκεκριμένα:

- α) Οι δαπάνες για αμοιβή ορκωτών λογιστών, οι οποίοι πιστοποιούν τις δαπάνες των επί μέρους δράσεων και πράξεων κρατικών ενισχύσεων, είναι επιλέξιμες για διάστημα έως και τρεις μήνες μετά τη λήξη του αντιστοιχούντος έργου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του εν λόγω άρθρου, εφόσον αυτό επιτρέπεται από τον κανόνα κρατικών ενισχύσεων που χρησιμοποιείται για το συγκεκριμένο έργο.
- β) Οι λειτουργικές δαπάνες του «Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας», στον οποίο με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη, μπορεί να ανατίθενται αρμοδιότητες διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων χρηματοδοτούμενων από το ΕΠΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5

του εν λόγω άρθρου. Οι λειτουργικές δαπάνες δύναται να προσδιορίζονται περαιτέρω στην απόφαση του προηγούμενου εδαφίου.

γ) Οι δαπάνες αποζημίωσης αξιολογητών των υποβαλλομένων προτάσεων κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6 του εν λόγω άρθρου.

2. Ανάλογα με τον κανόνα κρατικής ενίσχυσης που διέπει το κάθε έργο, μπορούν να ορίζονται ειδικότερες επιλέξιμες δαπάνες που προσδιορίζονται κατά περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Άρθρο 12

Εγγραφή νέων έργων ΕΠΑ στο ΠΔΕ

1. Η εγγραφή νέων έργων σε Συλλογικές Αποφάσεις γίνεται μετά την έκδοση της Απόφασης Ένταξης έργου σε ΤΠΑ/ΠΠΑ, η οποία και αποτελεί αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ. Κάθε έργο που εντάσσεται σε ένα ΤΠΑ/ΠΠΑ, εγγράφεται σε Συλλογική Απόφαση του αρμόδιου για το έργο Φορέα Χρηματοδότησης.

2. Τα νέα έργα που εντάσσονται με αυτοδίκαιη πρόταση στο ΠΔΕ, εγγράφονται με πίστωση για το έτος της ένταξης, έως 10% του προϋπολογισμού τους. Η χρηματοδότηση για τα επόμενα έτη γίνεται με ετήσια εγγραφή πιστώσεων στο ΠΔΕ, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 13

Χρηματοδότηση έργων

1. Για κάθε υπόεργο του εγκεκριμένου Τεχνικού Δελτίου Πράξης (ΤΔΠ), κατόπιν ανάληψης νομικής δέσμευσης, ο Δικαιούχος, υποβάλλει στο ΠΣ ΕΠΑ το Τεχνικό Δελτίου Υπόεργου (ΤΔΥ) με συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα. Το Πληροφοριακό Σύστημα του ΠΔΕ (e-ΠΔΕ) ενημερώνεται για την αναληφθείσα νομική δέσμευση μέσω του ΠΣ ΕΠΑ και σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατόπιν ενεργειών της ΥΔ στο e-ΠΔΕ. Στην περίπτωση έργου που έχει χρηματοδοτηθεί από περισσότερους από έναν εναρτίθμους, η ΥΔ και ο

Φορέας Χρηματοδότησης μεριμνούν για την ορθή απεικόνιση του ανεκτέλεστου της νομικής δέσμευσης στον ενεργό ενάρημο του ΠΔΕ και των πληρωμών από τον/τους προηγούμενο/ους ενάρημο/ους.⁴⁶

2. Η διαδικασία χρηματοδότησης των έργων από εθνικούς πόρους του ΠΔΕ, καθορίζεται από το θεσμικό πλαίσιο του ΠΔΕ.⁴⁷

3. Η έγκριση αιτήματος χρηματοδότησης έργου (κατανομή) που υποβάλλεται από τον Δικαιούχο, γίνεται από την αρμόδια Οικονομική Υπηρεσία ύστερα από γνώμη της αρμόδιας ΥΔ. Η γνώμη της ΥΔ δίνεται εντός 10 ημερών από την κοινοποίηση του αιτήματος του δικαιούχου. Μετά την πάροδο της προθεσμίας υποβολής της γνώμης, η αρμόδια Οικονομική Υπηρεσία εγκρίνει ή απορρίπτει το αίτημα χρηματοδότησης χωρίς τη γνώμη της ΥΔ.⁴⁸

4. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται μη συμμόρφωση του Δικαιούχου με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης έργων της παρούσας ή του ΠΔΕ ή τους γενικούς ή ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην παρ. 4, του άρθρου 14 της παρούσας.⁴⁹

Άρθρο 13Α

Ανάκληση Απόφασης Ένταξης

1. Η Ανάκληση της Απόφαση Ένταξης ενός έργου διακόπτει τη χρηματοδότηση του έργου από το ΕΠΑ και από τους εθνικούς πόρους του ΠΔΕ. Η Ανάκληση Απόφαση Ένταξης αποτελεί αυτοδίκαιη πρόταση εγγραφής στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και ο ενάρημος του εθνικού ΠΔΕ που τυχόν έχει χρηματοδοτήσει το έργο κλείνει στο ύψος των πληρωμών ΠΔΕ.⁵⁰

2. Η Ανάκληση Απόφαση Ένταξης αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον κωδικό του έργου (MIS), τον/τους

⁴⁶Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁴⁷Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁴⁸Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁴⁹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁵⁰Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

Δικαιούχο/ους, τον τίτλο του έργου, την αιτιολόγηση/λόγους ανάκλησης, τα στοιχεία εγγραφής του έργου στο ΠΔΕ.⁵¹

3. Η Απόφαση Ένταξης ενός έργου ανακαλείται α) μετά από αίτημα Δικαιούχου, για έργο το οποίο δεν έχει αναληφθεί νομική δέσμευση, β) κατόπιν ένταξης του έργου σε συγχρηματοδοτούμενο ή άλλο πρόγραμμα, το οποίο αναλαμβάνει τυχόν δαπάνες που έχουν υλοποιηθεί στο πλαίσιο του ΕΠΑ, γ) εφόσον διαπιστώνεται, κατά το στάδιο της παρακολούθησης ή στο πλαίσιο επαλήθευσης και ελέγχου του έργου, μη συμμόρφωση του Δικαιούχου με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης έργων της παρούσας ή του ΠΔΕ ή τους γενικούς ή ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης και εφόσον δεν έχουν υλοποιηθεί πληρωμές ΠΔΕ.⁵²

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ, ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 14

Παρακολούθηση προόδου υλοποίησης έργων

1. Η παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης των έργων από τις αρμόδιες Υπηρεσίες Διαχείρισης έχει σκοπό να πιστοποιηθεί η τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών, να επιβεβαιωθεί η πρόοδος της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων και να διαπιστωθούν έγκαιρα τυχόν προβλήματα, ώστε να αναληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα.⁵³

2. Η παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του έργου αποτελεί συνεχή και συνθετική εργασία και συντελείται μέσω του ΠΣ ΕΠΑ και της συλλογής, επεξεργασίας και αξιολόγησης της προόδου ωριμότητας της πράξης και των βασικών στοιχείων του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου και των υποέργων του, σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΤΔΠ. Το Εγχειρίδιο του ΣΔΕ προβλέπει τα δελτία που υποβάλλει ο δικαιούχος μέσω του ΠΣ ΕΠΑ για την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του έργου, όπως Τεχνικό Δελτίο

⁵¹Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁵²Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁵³Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

Υποέργου (ΤΔΥ), Δελτίο Προόδου Ενεργειών Ωρίμανσης Πράξης (ΔΩΠ), Δελτίο Επίτευξης Δεικτών (ΔΕΔ), Δελτίο Δήλωσης Δαπάνης (ΔΔΔ) κ.λπ.⁵⁴

3. Η ΥΔ, κατά την παρακολούθηση της προόδου των έργων, λαμβάνει υπόψη της τα αποτελέσματα των διοικητικών επαληθεύσεων ή των επιτόπιων επιθεωρήσεων, ή λοιπών ελέγχων που διενεργήθηκαν στο έργο. Η ΥΔ δύναται να επικοινωνεί με τους Δικαιούχους προκειμένου να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση των έργων, ώστε να διαμορφώσει μία πληρέστερη εικόνα για την πρόδοό τους.⁵⁵

4. Εφόσον διαπιστώνεται μη συμμόρφωση του Δικαιούχου με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης έργων της παρούσας ή του ΠΔΕ ή τους γενικούς ή ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης, η ΥΔ με έγγραφη ειδοποίησή της προς τον δικαιούχο δύναται να διακόπτει τη διαδικασία χρηματοδότησης και να θέτει αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας ο δικαιούχος έχει υποχρέωση να προβεί σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για τη συμμόρφωσή του. Οι έγγραφες ειδοποιήσεις που αποστέλλονται στο δικαιούχο τηρούνται στο ΠΣ ΕΠΑ. Η προθεσμία συμμόρφωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, με την επιφύλαξη του άρθρου 14 της παρούσας. Μετά το πέρας της τεθείσης προθεσμίας, εφόσον ο Δικαιούχος δεν έχει προβεί σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για τη συμμόρφωσή του, είτε ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης της πράξης, είτε απομειώνονται τα οικονομικά στοιχεία του έργου ως προς το/τα υποέργο/α που σχετίζονται με τη μη συμμόρφωση και τροποποιείται η Απόφαση Ένταξης. Εφόσον απαιτείται, εφαρμόζεται αναλογικά η υπό στοιχεία 126829/ ΕΥΘΥ 1217/8.12.2015 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του ν. 4314/2014» (Β' 2784).⁵⁶

⁵⁴Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁵⁵Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁵⁶Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

Άρθρο 14Α

Προθεσμία Ανάληψης Νομικών Δεσμεύσεων -Αίτημα Παράτασης

- 1.** Η Προθεσμία Ανάληψης Νομικών Δεσμεύσεων που ορίζεται στην αρχική Απόφαση Ένταξης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από δεκαοκτώ (18) μήνες. Εφόσον στην Απόφαση Ένταξης η προθεσμία ανάληψης νομικών δεσμεύσεων είναι μικρότερη από τους δεκαοκτώ (18) μήνες από την αρχική Απόφαση Ένταξης, η ΥΔ μπορεί τροποποιώντας την απόφαση ένταξης να παρατείνει την προθεσμία ανάληψης νομικής δέσμευσης έως τους δεκαοκτώ (18) μήνες από την αρχική Απόφαση Ένταξης. Εύλογη παράταση ανάληψης νομικής δέσμευσης για υποέργο/α πλέον των δεκαοκτώ (18) μηνών από την αρχική ένταξη της πράξης δύναται να δοθεί από την Δι.Δι.Ε.Π.⁵⁷
- 2.** Οι Δικαιούχοι οφείλουν να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες για την ανάληψη νομικών δεσμεύσεων (ΝοΔε) για όλα τα υποέργα εντός της Προθεσμίας Ανάληψης Νομικών Δεσμεύσεων. Το ΠΣ ΕΠΑ αποστέλλει αυτόματες ειδοποιήσεις (alerts) τουλάχιστον 6 και 3 μήνες πριν την εκπνοή της προθεσμίας στον Δικαιούχο και στην αρμόδια ΥΔ.⁵⁸
- 3.** Εάν ο Δικαιούχος εκτιμά ότι δεν θα γίνει ανάληψη ΝοΔε εντός της προθεσμίας, οφείλει να ενημερώσει έγκαιρα την ΥΔ για την πρόοδο των ενεργειών ωρίμανσης και τυχόν προβλήματα και να αιτηθεί παράταση της Προθεσμίας Ανάληψης Νομικών Δεσμεύσεων. Εφόσον, η αιτούμενη παράταση υπερβαίνει τους δεκαοκτώ (18) μήνες από την αρχική ένταξη ή την τυχόν παράταση που έχει δοθεί από τη Δι.Δι.Ε.Π, ο Δικαιούχος υποβάλλει το δελτίο ΔΩΠ τουλάχιστον τρεις (3) μήνες πριν την εκπνοή της προθεσμίας. Στο δελτίο ΔΩΠ τεκμηριώνεται το στάδιο ωρίμανσης του υποέργου καταχωρώντας τον Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (ΑΔΑΜ) που ανταποκρίνεται στο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας ή εφόσον δεν εφαρμόζεται/προβλέπεται τον Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης (ΑΔΑ), τον αριθμό πρωτοκόλλου του εγγράφου του φορέα κ.λπ.⁵⁹
- 4.** Εύλογη παράταση ανάληψης νομικής δέσμευσης για υποέργο/α πλέον του 18μηνου από την αρχική ένταξη ή νέα παράταση (σε περίπτωση που έχει

⁵⁷Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁵⁸Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁵⁹Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

εγκριθεί προηγούμενη παράταση από τη Δι.Δι.Ε.Π), δύναται να δοθεί κατόπιν αιτιολογημένης έκθεσης της ΥΔ και έγκρισης της Δι.Δι.Ε.Π. Η ΥΔ ελέγχει και οριστικοποιεί το δελτίο ΔΩΠ που έχει υποβληθεί από τον Δικαιούχο σύμφωνα με την παρ. 3 ανωτέρω και υποβάλλει το δελτίο Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Προόδου Πράξης (αιτιολογημένη έκθεση) με την αιτούμενη παράταση δύο (2) μήνες πριν την παρέλευση της προθεσμίας.⁶⁰

5. Εφόσον, δύο (2) μήνες πριν την παρέλευση των δεκαοκτώ (18) μηνών από την ένταξή του έργου ή την τυχόν παράταση που έχει δοθεί από τη Δι.Δι.Ε.Π, α) δεν έχει υποβληθεί ΤΔΥ στο ΠΣ ΕΠΑ για κάποιο/α από το/τα υποέργο/α ή β) η ΥΔ δεν έχει λάβει ενημέρωση από τον Δικαιούχο σύμφωνα με την παρ. 3 ανωτέρω για αίτημα παράτασης, με έγγραφη ειδοποίησή της προς τον Δικαιούχο θέτει αποκλειστική προθεσμία συμμόρφωσης ενός (1) μήνα. Η έγγραφη ειδοποίηση που αποστέλλεται στο Δικαιούχο τηρείται στο ΠΣ ΕΠΑ.⁶¹

6. Μετά το πέρας της τεθείσης προθεσμίας, εφόσον ο Δικαιούχος δεν έχει προβεί στις προβλεπόμενες ενέργειες, με την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας ΝοΔε, είτε ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης της πράξης, είτε απομειώνονται τα οικονομικά στοιχεία του έργου ως προς το/τα υποέργο/α που δεν έχουν αναληφθεί ΝοΔε και τροποποιείται η Απόφαση Ένταξης.⁶²

7. Σε περίπτωση μεγάλου πλήθους αιτημάτων παράτασης, η Δι.Δι.Ε.Π δύναται να εγκρίνει μία ή περισσότερες οριζόντιες παρατάσεις έως τρεις (3) μήνες.⁶³

Άρθρο 14B

Ρυθμίσεις για προθεσμίες Ανάληψης Νομικών Δεσμεύσεων

α. Οι Φορείς που δεν έχουν αναλάβει νομική δέσμευση (ΝΟΔΕ) σε έργα/υποέργα τους εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από την ένταξη των στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.) και δεν έχει υποβληθεί αίτημα παράτασης δύναται να υποβληθεί στη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού

⁶⁰Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁶¹Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁶²Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁶³Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.) το αργότερο μέχρι τις 31/3/2025.⁶⁴

β. Για όσα έργα έχουν υποβληθεί αιτήματα στη Διεύθυνση Διαχείρισης Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Δι.Δι.Ε.Π.) μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνεται οριζόντια παράταση και τίθεται προθεσμία ανάληψης ΝΟΔΕ έξι (6) μήνες από την ημερομηνία δημοσίευσης της υπουργικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.⁶⁵

2. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της υπ' αρ. 62564/4.6.2021 απόφασης «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025.⁶⁶

Άρθρο 15

Όργανα ελέγχου και υποχρεώσεις δικαιούχων

1. Οι επαληθεύσεις και οι έλεγχοι διενεργούνται με την υποστήριξη του ΠΣ ΕΠΑ, με σκοπό τον έλεγχο της νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών και τη διασφάλιση της ορθής εκτέλεσης του έργου, με βάση τα οριζόμενα στις αποφάσεις ένταξης. Ειδικότερα:

- α) Διοικητικές επαληθεύσεις διενεργούνται από τις Υπηρεσίες Διαχείρισης με βάση τα στοιχεία των έργων που υποβάλλονται από τους δικαιούχους, τουλάχιστον μία φορά κατά την ολοκλήρωση του έργου.⁶⁷
- β) Επιτόπιες επιθεωρήσεις στα έργα διενεργούνται δειγματοληπτικά από την Δι.Δι.Ε.Π. και από τις Υπηρεσίες Διαχείρισης κατά λόγο αρμοδιότητας.
- γ) Έλεγχοι στα έργα διενεργούνται δειγματοληπτικά με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με την οποία συνιστώνται ad hoc ομάδες ελέγχου, που μπορεί να συνεπικουρούνται στο έργο τους από

⁶⁴Προσθήκη Α. 26567 ΕΞ 2025 10.03.2025

⁶⁵Προσθήκη Α. 26567 ΕΞ 2025 10.03.2025

⁶⁶Προσθήκη Α. 26567 ΕΞ 2025 10.03.2025

⁶⁷Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

εμπειρογνώμονες εγγεγραμμένους στο «Μητρώο Εμπειρογνομένων σε Δημοσιονομικούς Ελέγχους και Ελέγχους» της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η διενέργεια των ελέγχων μπορεί να ανατίθεται σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες του ν. 4449/2017.

2. Οι δικαιούχοι των έργων οφείλουν να συνεργάζονται με τα όργανα ελέγχου της παρούσας απόφασης.

3. Τα ελεγκτικά όργανα, συντάσσουν αντίστοιχες εκθέσεις διοικητικής επαλήθευσης/επιτόπιας επιθεώρησης/ελέγχου με την υποστήριξη του Πληροφοριακού Συστήματος. Στην έκθεση καταγράφονται, κατ' ελάχιστον, οι πραγματοποιηθείσες ελεγκτικές εργασίες, τα αποτελέσματά τους και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπιση τυχόν αποκλίσεων.

4. Εφόσον δημιουργείται υποχρέωση επιστροφής μέρους ή του συνόλου της χρηματοδότησης από κάποιον δικαιούχο, εφαρμόζεται αναλογικά η υπό στοιχεία 126829/ΕΥΘΥ1217/8.12.2015 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του ν. 4314/2014» (Β' 2784). Στην περίπτωση διενέργειας ελέγχων από όργανα της περ. γ της παρ. 1, η διαδικασία ανάκτησης ξεκινά με την κοινοποίηση και αποδοχή του πορίσματος του ελέγχου από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

5. Κατά την επιβολή κυρώσεων η ΥΔ τηρεί την αρχή της αναλογικότητας.

6. Οι ανωτέρω έλεγχοι δεν υποκαθιστούν την ελεγκτική αρμοδιότητα άλλων οργάνων, όπως ενδεικτικά το Ελεγκτικό Συνέδριο, η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων, η Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων, ούτε τις υποχρεώσεις των δικαιούχων έναντι αυτών και πραγματοποιούνται ανεξάρτητα από λοιπούς ελέγχους κατά την υποβολή αιτήματος πληρωμής.

Άρθρο 16

Στρατηγική Ελέγχου -Μεθοδολογία Δειγματοληψίας

1. Η Δι.Δι.Ε.Π. ή η ΥΔ καθορίζει το κατάλληλο δείγμα έργων που επιλέγονται για την επιτόπια επιθεώρηση, λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο κινδύνου για τον τύπο των σχετικών έργων και δικαιούχων και το στάδιο υλοποίησης του

έργου, προκειμένου να αποκτήσει εύλογη βεβαιότητα ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών δαπανών και έργων.

2. Η σύνθεση του δείγματος προσδιορίζεται με βάση το επίπεδο κινδύνου δικαιούχων και έργων με εφαρμογή μεθοδολογίας δειγματοληψίας που περιλαμβάνει τη δημιουργία ομογενοποιημένων ομάδων έργων (στρωμάτων) με κοινά χαρακτηριστικά, όπως το ύψος των δαπανών, η γεωγραφική διασπορά, το φυσικό αντικείμενο κ.λπ., από τα οποία υπολογίζεται το μέγεθος του δείγματος με βάση τυποποιημένη στατιστική προσέγγιση, ανάλογα με το επίπεδο κινδύνου. Σε διαφορετικές ομάδες έργων (στρώματα) μπορούν να εφαρμόζονται διαφορετικές μέθοδοι δειγματοληψίας, ώστε ο φορέας που διενεργεί τον έλεγχο να δύναται να πραγματοποιεί λογιστικό έλεγχο σε ποσοστό έως και το 100% των στοιχείων υψηλής αξίας, εφαρμόζοντας μια μέθοδο δειγματοληψίας για τον έλεγχο δείγματος των λοιπών στοιχείων χαμηλότερης αξίας που περιλαμβάνονται στην ομάδα έργων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ

Άρθρο 17

Τροποποίηση απόφασης ένταξης

1. Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης του έργου μπορεί να προκύψει είτε από τον Δικαιούχο, με την υποβολή του σχετικού αιτήματος τροποποίησης απόφασης ένταξης του έργου στην ΥΔ, όπου θα αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης και θα τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης των στοιχείων του έργου, είτε από την ΥΔ, κατά την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του έργου, και στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία του έργου, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης.

2. Η ανάγκη για την τροποποίηση του έργου μπορεί να τεκμηριώνεται κυρίως:

α) Κατά την υλοποίηση του έργου, εφόσον διαπιστώνεται ότι η μεταβολή επιμέρους στοιχείων του δύναται να διευκολύνει την ολοκλήρωσή του και την επίτευξη των αποτελεσμάτων και στόχων του.

- β) Από εξωγενείς παράγοντες, όπως, ενδεικτικά, νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες επιφέρουν μεταβολές στη νομική προσωπικότητα του δικαιούχου του έργου ή και στον προϋπολογισμό του.
- γ) Από την ανάγκη τακτοποίησης των στοιχείων του έργου στο επίπεδο της πραγματικής υλοποίησης του.⁶⁸

3. Η διαφοροποίηση των στοιχείων της απόφασης ένταξης δύναται να αφορά στη διάρκεια υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου του έργου, συμπεριλαμβανομένων και των ημερομηνιών έναρξης και λήξης του έργου, στα στοιχεία του φυσικού αντικειμένου του έργου, στα στοιχεία της συνολικής δημόσιας δαπάνης του έργου, στον δικαιούχο του έργου ή σε άλλα στοιχεία που κατά την κρίση της ΥΔ δύνανται να μεταβληθούν.

4. Στην περίπτωση που η τροποποίηση του έργου αποτελεί πρωτοβουλία του δικαιούχου, η ΥΔ εξετάζει το αίτημα τροποποίησης του Τεχνικού Δελτίου Πράξης (ΤΔΠ) και ενημερώνει τον δικαιούχο για την αποδοχή της τροποποίησης και την έκδοση τροποποιημένης Απόφασης Ένταξης, εφόσον αυτή απαιτείται, ή την απόρριψη της τροποποίησης. Ο δικαιούχος υλοποιεί το έργο με βάση την Απόφαση Ένταξης και το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ) που είναι σε ισχύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ

Άρθρο 18

Υποβολή στοιχείων ολοκλήρωσης έργου

Με την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου, ο Δικαιούχος επικαιροποιεί εφόσον απαιτείται το Τεχνικό Δελτίο Πράξης, τα Τεχνικά Δελτία Υποέργων, τα Δελτία Δήλωσης Δαπάνης, το Δελτίο Επίτευξης Δεικτών και τακτοποιεί τυχόν εκκρεμότητες όσον αφορά τα λοιπά δελτία του Εγχειριδίου ΣΔΕ, ώστε να αποτυπώνεται η υλοποίηση του έργου σε πραγματικό και όχι πλέον σε προγραμματικό επίπεδο. Το τελικό Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ολοκλήρωσης), μαζί με το σχετικό τεκμηριωτικό υλικό

⁶⁸Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

ολοκλήρωσης του έργου, υποβάλλεται στην ΥΔ μέσω του ΠΣ ΕΠΑ, προκειμένου να οριστικοποιηθεί.⁶⁹

Άρθρο 19

Εξέταση συνολικών στοιχείων έργου

Η ΥΔ προβαίνει στην εξέταση του τελικού Τεχνικού Δελτίου Έργου, σύμφωνα με την εγκεκριμένη Απόφαση Ένταξης, προκειμένου να επαληθεύσει ιδίως τα παραδοτέα (φυσικό αντικείμενο) του έργου, την επίτευξη των τεθέντων στόχων (δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων), τα στοιχεία του οικονομικού αντικείμενου, όπως αυτό έχει αποτυπωθεί στο e-ΠΔΕ, τη συμμόρφωση του Δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/επιθεωρήσεων/ελέγχων, που έχουν διενεργηθεί στο έργο, καθώς και την επιστροφή τυχόν αδιάθετων ποσών.

Άρθρο 20

Απόφαση ολοκλήρωσης έργου

1. Εφόσον, κατά την εξέταση των στοιχείων δεν εντοπιστούν ευρήματα που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης και για τα οποία θα απαιτηθεί η λήψη συμπληρωματικών στοιχείων ή/και η πραγματοποίηση περαιτέρω ενεργειών, η ΥΔ προχωρά στην οριστικοποίηση των στοιχείων του έργου και των οικείων δελτίων στο ΠΣ ΕΠΑ.⁷⁰

2. Η ΥΔ συντάσσει απόφαση ολοκλήρωσης έργου, στην οποία μεταξύ άλλων προσδιορίζονται και οι υποχρεώσεις του δικαιούχου μετά την ολοκλήρωση του έργου. Η απόφαση ολοκλήρωσης εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο και κοινοποιείται στον δικαιούχο, με συνημμένο το εγκεκριμένο τελικό Τεχνικό Δελτίο Έργου.

⁶⁹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁷⁰Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΠΑ ΚΑΙ ΠΠΑ

Άρθρο 21

Ενδιάμεση έκθεση προόδου ΤΠΑ/ΠΠΑ

1. Η ΥΔ υποβάλλει έκθεση προόδου για την εφαρμογή και την πορεία υλοποίησης του ΤΠΑ/ΠΠΑ στην ΥΣ ΕΠΑ, χρησιμοποιώντας πρότυπη φόρμα.

Η ενδιάμεση έκθεση προόδου:

- α) Παρέχει καίριες πληροφορίες γύρω από την υλοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών εκροής ή άλλων δεικτών, οι οποίοι περιλαμβάνονται αντίστοιχα στα κείμενα των οικείων προγραμμάτων και προσκλήσεων, κατά περίπτωση,
- β) Παρουσιάζει συγκεντρωτικά και οικονομικά στοιχεία που αφορούν την πρόοδο των επιμέρους υποπρογραμμάτων (εφόσον υπάρχουν) ή/Αξόνων Προτεραιότητας, γ) Παρουσιάζει τυχόν προβλήματα, χρονικές ή άλλες αποκλίσεις που επηρεάζουν την υλοποίηση του προγράμματος και τα μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπισή τους.
- δ) Χρησιμοποιείται για την κατάρτιση του ΕΠΑ της επόμενης Προγραμματικής Περιόδου.

2. Περίοδος αναφοράς της ενδιάμεσης έκθεσης ΤΠΑ/ΠΠΑ ορίζεται το χρονικό διάστημα από την έναρξη υλοποίησης του ΕΠΑ έως την 30η Ιουνίου 2024. Η έκθεση υποβάλλεται το αργότερο έως τις 31 Ιουλίου 2024.⁷¹

3. Η ΥΣ ΕΠΑ λαμβάνει την ενδιάμεση έκθεση προόδου κάθε ΤΠΑ/ΠΠΑ και ενημερώνει την Υπηρεσία Διαχείρισης για την άποψή της σχετικά με την έκθεση του προγράμματος εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της παραλαβής. Εάν η ΥΣ ΕΠΑ δεν αποκριθεί στην προθεσμία που καθορίζεται, η έκθεση θεωρείται ότι έγινε αποδεκτή.

⁷¹Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

Άρθρο 22

Έκθεση ολοκλήρωσης ΤΠΑ/ΠΠΑ

1. Η ΥΔ υποβάλει Έκθεση ολοκλήρωσης ΤΠΑ/ΠΠΑ στην ΥΣ ΕΠΑ, χρησιμοποιώντας πρότυπη φόρμα. Βασικός στόχος της έκθεσης ολοκλήρωσης είναι να παρουσιάσει:

- α) Τη συνδρομή του προγράμματος στους γενικούς στόχους του ΕΠΑ 2021-2025, τις προτεραιότητες και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του προγράμματος,
 - β) Εκτίμηση της υλοποίησης του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της σύγκρισης με το αρχικώς εγκεκριμένο πρόγραμμα και της καταγραφής της αποκτηθείσας εμπειρίας,
 - γ) Συγκεκριμένες πληροφορίες αναφορικά με βασικά έργα που εκτελέστηκαν,
 - δ) Σύνοψη των ευρημάτων από αξιολογήσεις,
 - ε) Επισκόπηση των παρατυπιών και των μέτρων που ελήφθησαν για τη θεραπεία αυτών,
- στ) Τυχόν άλλα στοιχεία κατά την κρίση της ΥΔ.

2. Η περίοδος αναφοράς της Έκθεσης ολοκλήρωσης ΤΠΑ/ΠΠΑ είναι από την έναρξη του προγράμματος έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 ή μέχρι την καταληκτική ημερομηνία του προγράμματος, εάν αυτή αλλάξει. Η έκθεση υποβάλλεται το αργότερο έως τις 30 Ιουνίου 2026, και πάντως το αργότερο έξι μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία του προγράμματος.

3. Η ΥΣ ΕΠΑ εντός τριμήνου από την υποβολή, εξετάζει την έκθεση ολοκλήρωσης του προγράμματος, προκειμένου να καθορίσει εάν πληροί τις προϋποθέσεις του, τυπικά και ουσιαστικά.

4. Οι εκθέσεις ολοκλήρωσης των ΤΠΑ/ΠΠΑ αναρτώνται στον ιστότοπο του ΕΠΑ www.epa.gov.gr και στον ιστότοπο της ΥΔ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑ

Άρθρο 23

Ενδιάμεση έκθεση προόδου ΕΠΑ

1. Η ΥΣ ΕΠΑ συντάσσει Ενδιάμεση έκθεση προόδου για την εφαρμογή και υλοποίηση του ΕΠΑ, με βάση τα στοιχεία των ενδιάμεσων εκθέσεων προόδου των ΤΠΑ και ΠΠΑ καθώς και τα δεδομένα παρακολούθησης της υλοποίησης του ΕΠΑ, όπως προκύπτουν από το ΠΣ ΕΠΑ. Βασικοί στόχοι της ενδιάμεσης έκθεσης προόδου του ΕΠΑ είναι:

- α) Η περιγραφή της συμβολής του ΕΠΑ στην επίτευξη των στόχων και προτεραιοτήτων του σχεδίου ανάπτυξης της χώρας,
- β) Η παρουσίαση στοιχείων που αφορούν την πρόοδο των επιμέρους προγραμμάτων, καθώς και
- γ) Η παρουσίαση χρονικών ή άλλων αποκλίσεων που διαπιστώνονται κατά την υλοποίηση του Προγράμματος.

2. Περίοδος αναφοράς της ενδιάμεσης έκθεσης ΕΠΑ ορίζεται το χρονικό διάστημα από την έναρξη υλοποίησης του ΕΠΑ, δηλαδή την 1η Ιουλίου 2021 έως την 30η Ιουνίου 2024. Η ενδιάμεση έκθεση προόδου για την εφαρμογή και υλοποίηση του ΕΠΑ υποβάλλεται στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών το αργότερο έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2024.⁷²

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Παροχή οδηγιών προς τους φορείς διαχείρισης

Για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του παρόντος Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου είναι δυνατόν να εκδίδονται, Εγχειρίδιο Διαδικασιών

⁷²Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

ΣΔΕ και κατά περίπτωση, πρόσθετες οδηγίες, κατευθύνσεις, εργαλεία ή εγκύκλιοι από την ΥΣ ΕΠΑ.⁷³

Άρθρο 25

Μεταφορά (υπο)προγραμμάτων ή έργων λόγω αλλαγής της διοικητικής δομής της Χώρας ή της Κυβέρνησης που επιβάλλει τη διάσπαση, τη συνένωση ή τη μεταφορά προγραμμάτων ή ή μέρους αυτών.

Για τις ανάγκες του παρόντος άρθρου, ως «ΠΑ Προέλευσης», νοείται το ΠΑ στο πλαίσιο του οποίου έχουν ενταχθεί έργα προ της αλλαγής της διοικητικής δομής της χώρας ή της Κυβέρνησης και «ΠΑ Υποδοχής» το ΠΑ στο οποίο μεταφέρονται. Ο όρος ΠΑ περιλαμβάνει τα Τομεακά, Περιφερειακά ή Ειδικά Προγράμματα.⁷⁴

1. Προαπαιτούμενο για τη μεταφορά (υποπρογραμμάτων ή έργων μεταξύ ΠΑ αποτελεί η έκδοση της σχετικής απόφασης αναθεώρησης του ΕΠΑ που ανακατανέμει τον προϋπολογισμό μεταξύ των Προγραμμάτων και η έγκριση από τον αρμόδιο για το ΕΠΑ Υπουργό των αναθεωρημένων Προγραμμάτων που υποβάλλονται από τις ΥΔ, σύμφωνα με τις προβλέψεις της παρ. 3 του άρθρου 128 του ν. 4635/2019.⁷⁵

2. Πρόσκληση εκδοθείσα από το ΠΑ Προέλευσης που περιλαμβάνει ενταγμένα έργα, τα οποία μεταφέρονται όλα στο ΠΑ Υποδοχής, τροποποιείται τεχνικά με μέριμνα της ΥΣ ΕΠΑ προκειμένου να καταχωρηθούν τα στοιχεία του ΠΑ Υποδοχής που θα συνεχίσει να χρηματοδοτεί τα ενταγμένα έργα και αποτελεί πλέον Πρόσκληση του ΠΑ Υποδοχής. Όμοιες αλλαγές γίνονται σε όλα τα δελτία του ΠΣ ΕΠΑ (ΤΔΠ, ΤΔΥ κ.λπ.) που παρακολουθούν τα έργα που μεταφέρονται. Εφόσον η προβλεπόμενη στην Πρόσκληση ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων α) είναι προγενέστερη του χρόνου μεταφοράς των έργων στο ΠΑ Υποδοχής, η τροποποίησή της αφορά καθαρά σε τεχνικούς λόγους και δεν αναρτάται στη Διαύγεια από την ΥΔ του ΠΑ Υποδοχής, β) είναι μεταγενέστερη του χρόνου μεταφοράς των έργων στο ΠΑ Υποδοχής, η ΥΔ του ΠΑ Υποδοχής εκδίδει νέα Πρόσκληση, η οποία φέρει τον ίδιο αύξοντα αριθμό

⁷³Τροποποίηση Α. 8878/2024 02.06.2022

⁷⁴Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁷⁵Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

στο ΠΣ ΕΠΑ (Α/Α ΠΣ ΕΠΑ) με την πρόσκληση που είχε εκδοθεί από το ΠΑ Προέλευσης (στο ΠΣ ΕΠΑ αποτυπώνεται ως τροποποίηση/ νέα έκδοση της πρόσκλησης του ΠΑ Προέλευσης) και αναρτάται στη Διαύγεια από το ΠΑ Υποδοχής. Προτάσεις ένταξης έργων (ΤΔΠ) που είχαν υποβληθεί στο πλαίσιο Πρόσκλησης που είχε εκδοθεί από το ΠΑ Προέλευσης, χωρίς να έχει εκδοθεί απόφαση ένταξης, μεταφέρονται στο ΠΑ Υποδοχής και αξιολογούνται από την ΥΔ του ΠΑ Υποδοχής.⁷⁶

3. Πρόσκληση εκδοθείσα από το ΠΑ Προέλευσης που περιλαμβάνει, τόσο ενταγμένα έργα που παραμένουν στο ΠΑ Προέλευσης, όσο και ενταγμένα έργα που μεταφέρονται στο ΠΑ Υποδοχής, θα πρέπει να αποτυπωθεί και στα δύο ΠΑ. Με μέριμνα της ΥΣ ΕΠΑ δημιουργείται νέα Πρόσκληση (νέος Α/Α ΠΣ ΕΠΑ), αντίγραφο της αρχικά εκδοθείσης από το ΠΑ Προέλευσης, η οποία προσαρμόζεται ως προς τα στοιχεία των έργων που περιλαμβάνονται σε αυτή και παράλληλα γίνονται οι απαιτούμενες αλλαγές στα οικεία δελτία του ΠΣ ΕΠΑ (ΤΔΠ, ΤΔΥ κ.λπ.). Η ΥΣ ΕΠΑ, με οδηγίες της προς τις ΥΔ του ΠΑ Προέλευσης/ΠΑ Υποδοχής, καθορίζει τον βέλτιστο τρόπο με τον οποίο θα υλοποιηθεί η μεταφορά των έργων και την απαιτούμενη αποτύπωση στο ΠΣ ΕΠΑ, όπως ενδεικτικά ποιο ΠΑ διατηρεί τον αύξοντα αριθμό ΠΣ ΕΠΑ (Α/Α ΠΣ ΕΠΑ) της αρχικά εκδοθείσης Πρόσκλησης. Αντίστοιχα εφαρμόζεται η παρ. 2 σχετικά με τη διαχείριση των Προσκλήσεων ως προς την ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων.⁷⁷

4. Η ΥΔ του ΠΑ Υποδοχής μεριμνά για την έκδοση Τροποποίησης Απόφασης Ένταξης για τα έργα που μεταφέρονται στο ΠΑ ευθύνης της, χωρίς επαναξιολόγηση των έργων, και σύμφωνα με τις οδηγίες της ΥΣ ΕΠΑ. Η Τροποποίηση Απόφασης Ένταξης υπογράφεται μόνο από τον νόμιμο εκπρόσωπο του ΠΑ Υποδοχής και συνιστά ένταξη στο ΠΑ Υποδοχής και ταυτόχρονα, αυτόματη ανάκληση της Απόφασης Ένταξης από το ΠΑ Προέλευσης. Σε περίπτωση που η ΥΔ του ΠΑ Υποδοχής κρίνει απαραίτητη την τροποποίηση/επικαιροποίηση στοιχείων σε σχέση με την σε ισχύ απόφαση ένταξης από το ΠΑ Προέλευσης, γίνεται σχετική μνεία. Για την τροποποίηση μεγάλου πλήθους έργων ταυτόχρονα, εφόσον έχουν την ίδια προθεσμία ανάληψης νομικών δεσμεύσεων, προβλέπεται δυνατότητα έκδοσης οριζόντιας⁷⁸

⁷⁶Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁷⁷Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁷⁸Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

Τροποποίησης Απόφασης Ένταξης, που περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τον κωδικό του έργου (MIS), τον τίτλο των έργων, τον Δικαιούχο, τον προϋπολογισμό ΕΠΑ, την σε ισχύ προθεσμία ανάληψης νομικών δεσμεύσεων, τα στοιχεία εγγραφής των έργων στο ΠΔΕ, τις υποχρεώσεις του δικαιούχου και άλλους ειδικούς όρους, όταν απαιτείται.⁷⁹

5. Σε περίπτωση μεταφοράς (υπο)προγράμματος σε άλλο ΠΑ, δύναται το (υπο)πρόγραμμα να παραμείνει αυτοτελές στο ΠΣ ΕΠΑ μόνο με αλλαγή της Υπηρεσίας Διαχείρισης. Αντίστοιχα εφαρμόζεται η παρ. 2 και 4 ανωτέρω.⁸⁰

6. Για τις Προσκλήσεις και τα έργα που μεταφέρθηκαν σε ΠΑ Υποδοχής, η ΥΔ του ΠΑ Υποδοχής είναι πλέον αρμόδια για την εφαρμογή του ΣΔΕ. Έργα τα οποία έχουν ολοκληρωθεί ως προς το φυσικό και οικονομικό τους αντικείμενο δεν μεταφέρονται και αρμόδια για την εφαρμογή του άρθρου 9 της παρούσας είναι η ΥΔ στο ΠΑ όπου είναι ενταγμένα τα έργα.⁸¹

7. Η ΥΔ του ΠΑ Προέλευσης για τις προσκλήσεις και τα έργα που μεταφέρθηκαν σε άλλο ΠΑ υποχρεούται να συνεργάζεται και να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία ή έγγραφο ζητηθεί οποτεδήποτε από την ΥΔ του ΠΑ Υποδοχής ή άλλο όργανο, ιδίως στην περίπτωση των έργων που έχουν υλοποιήσει δαπάνες προ της μεταφοράς.⁸²

Η απόφαση αυτή ισχύει από τη δημοσίευσή της.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2021

Ο Υφυπουργός

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ

⁷⁹Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁸⁰Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁸¹Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022

⁸²Προσθήκη Α. 8878/2024 02.06.2022